

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«Сакральні тексти Ісламу»

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно),
перша – арабська

Освітня програма: Східна філологія: арабська мова і література, переклад,
методика навчання

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Статус дисципліни	дисципліни за вибором з блоку перекладу
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС, 90 годин, у тому числі: Лекції – 0 годин. Практичні заняття – 30 годин. Самостійна робота – 60 годин.
Мова викладання	українська / арабська
Предмет навчання (Що я вивчатиму?)	Предметом курсу за вибором є осмислення й інтерпретація СТІ. Саме осмислення було й залишається однією з основ розуміння близькосхідної мовної картини світу. Священні книги – це депозит релігійного, міфологічного, історичного, екзистенційного досвіду тисячоліть. За час існування СТІ здобули визнання не тільки як релігійні книги, а і як складний духовно-культурний феномен людства. Не зважаючи на їх текстову природу, ніхто зі світових літературознавців не вважає СТІ суто художніми творами й не прирівнює їх до зразків літератури, беручи до уваги низку особливостей не властивих літературним творам. Тому вивчення СТІ та їхньої екзегези є необхідним для багатьох гуманітаріїв, передусім для філологів, позаяк фахове опанування Корану та дотичних до нього сакральних текстів (СТ) дає ширше усвідомлення соціальної функції слів, відкриває більший вербальний і комунікативний контекст, частиною якого є література, дає розуміння багатьох художніх образів і символів орієнтального менталітету загалом.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Комплексне вивчення ролі та значення релігійних та сакральних текстів мусульманських народів з огляду на те, що такі тексти становлять для них доктринальні підвалини філософського світосприйняття, ідейно-політичних та правничих засад функціонування відповідних суспільств; створення у студентів цілісного уявлення про феномен СТ та формування знань про специфіку мови священних арабомовних текстів (класична арабська мова – КАМ); ознайомлення майбутніх філологів-арабістів з особливостями фонетики, морфології та синтаксису Корану, тафсирів, хадисів; навчання студентів читанню та перекладу сакральної мусульманської літератури.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	Дисципліна має на меті ознайомити магістрантів з: <ul style="list-style-type: none"> – літературною спадщиною КАМ на прикладі текстів Корану, тафсирів, хадисів, «життів святих та пророків» та ін.; – особливостями КАМ сакральних текстів ісламу під кутом їхньої семантики та прагматики, рецепції та інтерпретації; – специфікою фонетики, морфології, синтаксису та стилю СТ; – засобами вербалізації сакрального змісту;
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: <i>інтегральної компетентності (ІК):</i> здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладознавства, методики навчання) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій, і характеризується невизначеністю умов і вимог. <i>загальних компетентностей (ЗК):</i> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. – ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. – ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. – ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. – ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. – ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. – ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – ЗК 11. Здатність до проведення досліджень на належному рівні. – ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). – ЗК 13. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої

	<p>професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.</p> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 14. Здатність розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і виробничих умовах. – ЗК 15. Уміння вести наукові й професійні дискусії, аргументовано й коректно переконувати інших учасників групових процесів, демонструвати широкий спектр пізнавальних, лінгвістичних і інтелектуальних навичок для здійснення перекладу. – ЗК 16. Здатність цінувати й поважати розмаїття та мультикультурність. <p>фахових компетентностей (ФК):</p> <ul style="list-style-type: none"> – ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. – ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого і літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. – ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. – ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. – ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. – ФК 9. Здатність ефективно спілкуватися арабською мовою в загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях. – ФК 10. Здатність виконувати типові професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації та інформації шляхом перекладу різноманітних за змістом і жанром текстів арабською і державною мовами. – ФК 12. Здатність застосовувати прийоми забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад).
Види занять і їхній розподіл за годинами	<p>Лекції – 0 годин. Практичні заняття – 30 годин. Самостійна робота – 60 годин.</p>
Тематика навчальної дисципліни	<p>Змістовий модуль 1. Сакральні та канонічні тексти, специфіка й стиль. Тема 1. Тексти сакральні й канонічні: спільне та відмінне. Тема 2. Поняття сакрального у теологічних текстах. Тема 3. Кодифікація Корану. Тема 4. Змістова та формальна структура Корану. Тема 5. Тафсір у системі мусульманських наук. Змістовий модуль 2. Особливості текстуальної та образної структури Корану. Тема 1. Проблеми перекладу Корану. Тема 2. Синтаксичні і стильові одиниці Корану. Тема 3. Періодизація сур. Тема 4. Методологія екзегетичних тлумачень.</p>
Передумови вивчення дисципліни	<p>Успішне опанування усіх обов'язкових компонент, передбачених освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Успішне опанування курсу «Мова Корану та кораністика».</p>
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	<p>Основна (базова): Коран. Дослідження, переклад (фрагмент), коментарі В.С. Рибалкіна. (2002). Київ: Стилос. Коран. Найдавніші сури («схатологічні»). Переклад і коментарі В.С.Рибалкіна. <i>Добірне намисто на шану арабіста. Збірник до ювілею Л.А. Петрової.</i> КНЛУ, 2017. С. 298-334. Рибалкін, В.С. Автохтонна традиція коранічної екзегези. <i>Східний світ.</i> 2001. № 2. С.21-28. Рибалкін, В.С. КОРАН. Сура XII: ЙУСУФ. Вступна стаття, переклад з арабської та коментарі. <i>Східний світ.</i> 2004. № 2, С. 78-89. Рибалкін, В.С. Основні коранічні табу. <i>Східний світ.</i> 2004. № 3, С. 96-101. Рыбалкин, В.С. (2003). Вала. Православная энциклопедия. Рыбалкин, В.С. (2003). Вали. Православная энциклопедия. Рыбалкин, В.С. (2005). Гайб. Православная энциклопедия. Рыбалкин, В.С. Святость и святыя в исламе. <i>Східний світ.</i> 2001. № 2, С. 158-163. Рыбалкин, В.С. Современные тенденции в переводах Корана. <i>Добірне намисто на шану арабіста. Збірник до ювілею Л.А. Петрової.</i> КНЛУ, 2017. С. 121–141. Hussein, Abdul Raof. “The linguistic architecture of the Qur’an”. <i>In Journal of Qur’anic Studies</i>, volume 2, issue 2, (Edinburgh University Press) 2000, pp. 37-51. Hussein, Abdul Raof. (2001). <i>The Qur’an Outlined: Theme and Text.</i> London: Ta-Ha. Hussein, Abdul Raof. (2001). <i>Qur’an Translation: Discourse, Texture and Exegesis.</i> Surrey: Curzon.</p>

Hussein, Abdul Raof.(2003). *Exploring the Qur'an*. Dundee: Al-Maktoum Institute Academic Press.

Hussein, Abdul Raof.'The Qur'an: limits of translatability'. In *Cultural Encounters in Translation from Arabic*. Edited by Said Faiq. Clevedon: Multilingual Matters. 2004, pp. 91-106.

Hussein, Abdul Raof. (2004). *Qur'anic Stylistics: A Linguistic Analysis*. Muenchen: Lincom Europa.

Hussein, Abdul Raof. (2005). *Consonance in the Qur'an: A Conceptual, Intertextual and Linguistic Analysis*. Muenchen: Lincom Europa, (Languages of the World Series).

Hussein, Abdul Raof. 'Cultural aspects in Qur'an translation'. In *Translation and Religion: Holy Untranslatable?* Edited by Lynne Long. Clevedon: Multilingual Matters. 2005, pp. 162-172.

Hussein, Abdul Raof.'Style in the Qur'an'. In *The Qur'an: an Encyclopedia*. Edited by Oliver Leaman. London and New York: Routledge. 2006; pp. 595-599.

Hussein, Abdul Raof. (2006). 'The Qur'an'. In *Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics*, vol. 1. General Editor Kees Versteegh. Leiden – Boston: Brill. 2006, pp. 520-522.

Hussein, Abdul Raof. (2006). 'Qur'anic studies'. In *Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics*, vol. 1. General Editor Kees Versteegh. Leiden – Boston: Brill. pp. 522-525.

Hussein, Abdul Raof. (2006). 'Qur'anic linguistics' In *Routledge Curzon Encyclopaedia of Islamic Studies*. Edited by Ian Netton. London and New York: Routledge. pp. 549-559.

Hussein, Abdul Raof. (2017). *New Horizons in Qur'anic Linguistics: A Syntactic, Semantic and Stylistic Analysis - Culture and Civilization in the Middle East*. Publisher: Taylor & Francis Ltd.

Encyclopaedia of the Qur'an. (2001-2006). I-VI. Brill, Leiden-Boston-Koln.

Додаткова:

Коран. Вибрані сури (1–16). (2011). Пер. з арабської та коментарі В.С. Рибалкіна. *Історія Середньовічного Сходу: Тематична хрестоматія: навч. посібник*. Упорядник В.А. Рубель. Вид. 3-е, доп. і перероб. Либідь.

Коран. Найдавніші сури («схатологічні»). Пер. з арабської та коментарі В.С. Рибалкіна. *Східний світ*. 2011. №4.

Петрова, Ю.И. Египетский диалект арабского языка в христианском сакральном тексте. *Східний світ*. 2008. № 4. С. 115–121.

Резван, Е.А. (2000). Коран и его толкования: (Тексты, переводы, комментарии). Востоковедение.

Рибалкін, В.С. «Неграмотний» Пророк. *Вісник Львівського університету*. 2005. №36. С.116–121.

Рибалкін, В.С. Клятви в Корані. *Орієнтальні студії в Україні* (до ювілею Л.В. Матвеевої). Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України. 2010. С.393-410.

Рибалкін, В.С. Кораністика Кримського. «XIV Сходознавчі читання А. Кримського». 2011. №10. С.187-189.

Рибалкін В.С. Святотатство versus сакральність в ісламі. «XII Читання А. Кримського». 2008. С.34-36.

Рибалкін, В.С. “Хрещення” в ісламі. *Східний світ*. 2000. № 1. С.82-88.

Рибалкін, В.С. Семантика коранічної лексеми гайб. *Східний світ*. 2006. № 1. С.158–159.

Шестопалець, Д. «Нет принуждения в религии» (ал-Бакара, 256): абстрактный принцип и его интерпретация в исламской богословской традиции. *Східний світ*. 2011. № 2.С. 174-181.

Encyclopedia of religion. (2005). Lindsay Jones, editor in chief. 2nd ed. 14 vols. USA: Thomson Gale.

Friedmann, Y. (2003). *Tolerance and coercion in Islam*. Cambridge University Press.

Frye, N. (1996). *Myth and Metaphor*. University Press of Virginia.

Graham, William A. (1987, 1993). *Beyond the Written Word: Oral Aspects of Scripture in the History of Religion*. Cambridge, U.K.

Graham, W. A. (1985). “*Quran as Spoken Word*”. *Approaches to Islam in Religious Studies*, ed. By Richard C.Martin. Tuscon.

Graham, W. A., (1984). “*The Earliest Meaning of Quran*”. *Welt des Islams* 23/24: 361–377.

Hussein, Abdul Raof. (2003). 'Conceptual and textual chaining in Qur'anic discourse'. (pp. 72-94). In *Journal of Qur'anic Studies*, volume 5, issue 2, (Edinburgh University Press)

Hussein, Abdul Raof. 'Pragmalinguistic forms in cross-cultural communication:

	<p><i>contribution from Qur'an translation</i>'. In Translation, Representation and Identity in Intercultural Communication. Edited by Said Faiq. Sharjah: American University of Sharjah. 2006, pp. 115-130.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2007). 'On the stylistic variation in the Qur'anic genre'. (pp. 79-111). In <i>Journal of Semitic Studies</i>, vol. 52, no. 1.</p> <p>Hendrik, M. Vroom and Jerald D. Gort, eds. (1997). <i>Holy Scriptures in Judaism, Christianity and Islam</i>. Amsterdam and Atlanta.</p> <p>Kermani, Navid. (1984). "The Earliest Meaning of Quran" // <i>Welt des Islams</i> 23/24: 361–377; idem, <i>Beyond the Written Word</i>, pp. 79–116;</p> <p>Kermani, Navid. (1999). <i>Gott ist schön: Das Ästhetische Erleben des Koran</i>. Munich.</p> <p>Nelson, Kristina. (1985). <i>The Art of Reciting the Quran</i>. Austin, Tex.</p> <p>Nwyia, Paul. (1970). <i>Exégèse coranique et langage mystique</i>. Beirut.</p> <p>Peters R., De Vries G.J. <i>Apostasy in Islam</i>. (1976-1977). <i>Die Welt des Islams</i>. Vol. 17, Issue 1-4. (p. 1-25).</p> <p>Rezvan, E. (2012). <i>The Qur'an and Its World</i>. St. Petersburg.</p> <p>Rispler-Chaim, V. (1992). <i>There is no compulsion in religion (Qur'an 2,256): freedom of religious belief in the Qur'an</i>. Bulletin of Henry Martyn Institute of Islamic Studies. Vol. 11/ 3-4. pp. 19-32.</p> <p>Rybalkin, Valeriy. (2016). <i>Story about Yūsuf: sacred canon and literary tradition</i>. Proceedings of the 1st International Conference on the History of Arabic Literature. P. 150–159.</p> <p>Rybalkin, Valeriy. <i>The Sleep for Three hundred years: Interpretations of the Qur'ānic story</i> // 2nd International Conference on the History of Arabic Literature. Book of Abstracts. P.34–35.</p> <p>Schuon, Frithjof. (1998). <i>Understanding Islam I Revised and augmented translation [Comprendre l'islam]</i> by F. Schuon with a foreword by A. Schimmel. – Bloomington, Indiana: World Wisdom, Inc.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті</p> <ul style="list-style-type: none"> – Арабістичний фонд Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/ – http://www.nbuv.gov.ua/node/422 – Телеканал «аль-Джазіра» News Today's latest from Al Jazeera – Портал новин أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكراينا (arab.com.ua) – Електронна версія газети «аш-Шарк аль-Аусат» الشرق الأوسط أخبار دولية وعربية (aawsat.com) – Бібліотека арабської літератури Library of Arabic Literature – Журнал арабської літератури أخبار أوكراينا بالعربية أخبار أوكراينا (arab.com.ua) – nwf.com. أكبر متجر إلكتروني للمحتوى العربي (neelwafurat.com) – Віртуальна дошка оголошень факультету східної і слов'янської філології в Телеграмі: https://t.me/fs_info – Інстаграм-сторінка факультету східної і слов'янської філології: https://cutt.ly/CZo0kp9 – Інституційний депозитарій: http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/ – Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: http://eastphil.knlu.edu.ua/ – Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua – Офіційний сайт Центру історичної та культурної спадщини Джум'и Маджид: https://www.almajidcenter.org/ar/home/ – Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: https://cutt.ly/rZo169p – Офіційний сайт еміратської Культурної Фондації: https://culturalfoundation.ae/ar
Поточний і семестровий контроль	МКР, залік
Кафедра	східної і слов'янської філології
Факультет	східної і слов'янської філології
Викладач	Рибалкін Валерій Сергійович професор кафедри східної і слов'янської філології
Оригінальність навчальної дисципліни	Оригінальний авторський курс
Місце постійного розміщення навчально-методичного забезпечення в мережі Інтернет	http://eastphil.knlu.edu.ua/

Завідувач кафедри

проф. Валігура О. Р.

Викладач

проф. Рибалкін В. С.